

НАЦИОНАЛНИ И МЕЖДУНАРОДНИ НАУЧНИ ПРОЯВИ

Илза Пъжева, Христо Цветанов

ХУМБОЛТОВ КОЛЕГ „БЪЛГАРО-ГЕРМАНСКО НАУЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО: МИНАЛО, НАСТОЯЩЕ И БЪДЕЩЕ“

Със съдействието и финансовата подкрепа на посолството на ФР Германия и фондация „Александър фон Хумболт“, Хумболтовият съюз в България организира поредната научна конференция (Колег) в края на ноември 2015 г. По този начин беше спазена традицията на всеки 2 години да се провежда научен форум с участието на българските хумболтианци и учени от Германия. Целта на конференцията бе запознаване с постиженията на хумболтианците, получени в сътрудничество с учени от Германия и установяването на полезни контакти чрез представяне на научни доклади от учени от България, Германия и от съседните на България страни. Много важен елемент на всяка Хумболтова конференция е активното участие на млади учени, които имат желание да станат стипендианти на фондацията.

Откриването на конференцията се състоя в хотел „Балкан“, София, със слово на председателя на Хумболтовия съюз в България чл.-кор. Илза Пъжева. Приветствия към участниците поднесоха проф. Енно Ауфдерхайде, генерален секретар на фондация „Хумболт“, посланикът на ФР Германия Детлеф Лингеман, Стефан Конечко, представител на Федералното министерство по образование и изследвания, и зам.-министърът на Министерството на образованието и науката проф. Костадин Костадинов. Бяха получени поздравителни адреси от президента на Р България Росен Плевнелиев и председателя на БАН акад. Стефан Воденичаров.

Пленарен доклад на тема „Българо-германско сътрудничество – крайъгълен камък за развитието на модерни научни изследвания в България“ изнесе проф. Георги Вайсилев от Факултета по химия и фармация на СУ „Св. Климент Охридски“. Той посочи, че преобладаващата част от първата генерация български професори са следвали, специализирали и провеждали първите си изследвания в Германия. Това е допринесло за създаването на национални научни школи с международен авторитет и високи изисквания. Сътрудничеството с Германия е подпомагало и подпомага много научноизследователски групи в България.

Първата сесия „Наука и управление на изследванията“, председателствана от ръководителя на Отдела за наука към Германското посолство в София Йорг Шенк, включваше доклади на лектори

от Германия, представящи Федералното министерство за образование и изследвания, Баварската академия на науките, институтите „Фрауенхофер“, Германската служба за междуакадемичен обмен (ДААД) и др. Беше представена важна информация за начините на финансиране на българо-германски научни проекти, за подкрепата на млади учени, за съвременните международни стандарти и изисквания към научните публикации, за възможностите за сътрудничество с институтите „Фрауенхофер“ и ДААД и др. Пред аудитория от млади учени проф. Лора Тасева, учен – посланик на фондация „Хумболт“ за България, представи програмите на фондацията за финансиране на научни пребивания на чуждестранни учени в германски изследователски институции.

Втората сесия „Сътрудничество в биологичните науки и медицината“ включваше 6 доклада и 6 кратки съобщения на млади учени. Особено внимание беше отделено на плодотворното сътрудничество между Германия и България в областта на фармацията и биохимията. Два от докладите бяха изнесени от германски учени от Центъра по изследване на рака в Хайделберг (проф. Мартин Бергер) и Макс Планк института по биофизична химия в Гьотинген (проф. Анастасия Стойкова), активно сътрудничили с български изследователи хумболтианци.

В третата сесия „Хуманитарни и социални науки“ бяха изнесени 6 доклада и 8 кратки съобщения на млади учени. Те показаха, че българо-германското сътрудничество в областта на лингвистиката (германистика и славистика) и генезиса на славянските езици има дългогодишна традиция и дава полезни резултати. Това беше подробно отразено в доклада на германския изследовател по славистика от Университета в Саарланд проф. Роланд Марти. Беше подчертано успешното сътрудничество между българските и германските археолози. Пет млади български учени историци представиха интересни съобщения върху техни изследвания по проблеми на европейската история.

Сесията по природни и технически науки беше представена със 7 доклада и 4 съобщения на млади учени, които включваха изследвания в областта на астрономията, математиката, технологията на горивата, полимерната и органичната химия. Интерес

предизвикаха съвместните изследвания на български и сръбски астрономи, представени в доклада на проф. Лука Попович от Р Сърбска, както и изследванията в областта на нанотехнологиите на проф. Кирил Попов от Университета в Касел, Германия.

Проведено беше обсъждане (кръгла маса) на научното сътрудничество между страните от Балканския регион и Германия с модератори чл.-кор. Илза Пъжева и доц. Крум Бъчваров. Изказвания направиха професорите Роланд Марти (Герма-

ния), Каталин Василеску (Румъния), Лука Попович (Сърбия) и Хайдар Йозинар (Турция), както и много български участници в дискусиата.

Конференцията даде възможност да се очертаят различни аспекти на българо-германското научно сътрудничество и да се подчертае приноса му в изграждането на устойчива национална политика за стимулиране на научните изследвания в България като основа за развитието и напредъка на страната ни.

Диана Благоева

СЕДМА МЕЖДУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЯ ПО ЛЕКСИКОГРАФИЯ И ЛЕКСИКОЛОГИЯ

На 15 и 16 октомври 2015 г. в София се проведе Седмата международна конференция по лексикография и лексикология, организирана от Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“ съвместно с Българското лексикографско дружество. В конференцията под надслов „Лексикографията в началото на XXI в.“ взеха участие над 70 учени, представители на 10 научни средища у нас и 14 научни центъра от Русия, Полша, Чехия, Словакия, Хърватия и Германия. По време на заседанията, организирани в няколко секции (*Лексикография, Лексикология, Фразеология и фразеология, Терминология и терминология, Историческа лексикология*), бяха дискутирани актуални въпроси на славянската и европейската лексикография, както и на лексикологията и фразеологията на славянските езици.

Шестте пленарни доклада, изнесени на конференцията, бяха концентрирани около две основни теми: теория и практика на българската и славянската лексикография и традиции и перспективи на българската лексикология. В доклада на Емилия Пернишка (София) „Развитие и облик на българската лексикология през последните 70 години“ беше разгледана проблематиката и методологическата насоченост на трудовете на три поколения български лексиколози от средата на миналия век насам. Авторката очерта пътя от културно-историческия и системно-структурния подход, характерни за по-ранните проучвания върху българската лексика и фразеология, до предимно когнитивната и културоложката насоченост на най-новите изследвания. В доклада си „Диахрония при синхронното описание на съвременната българска лексика“ Лилия Крумова-Цветкова (София) коментира приложения в новата тритомна академична лексикология на българския език комплексен подход на изследване, при който синхронният анализ на лексиката се допълва от историческо описание. В изложението си на тема „Българската лексико-

графия и класификацията на речниците“ Мария Чоролеева (София) предложи подялба на българските лексикографски трудове въз основа на два признака: начин за представяне на лексикографската информация и степен на комплексност на лексикографското описание. В доклада си „Тълковният речник – традиция и развойни тенденции в лексикографията“ Василка Радева (София) се спря върху най-новите постижения на българската тълковна лексикография и разгледа приложените в тях различни подходи към интерпретацията на лексикалните единици и тяхната семантика. Докладът на Мария Попова (София) „Видове терминологически параметри“ представи детайлен списък и различни класификации на лексикографските параметри на терминологичните речници. Маргарита Чернишева (Москва) запозна аудиторията с опита на лексикографите от Института за руски език „В. В. Виноградов“ от работата им със славянските преводи от гръцки при съставянето на „Речник на руския език от XI – XVII в.“.

Секционните заседания на конференцията засегнаха широк спектър от проблеми на лексикографията, лексикологията и фразеологията. Значително внимание беше отделено на общи или частни въпроси, свързани с функционалните и структурните особености на различни типове речници: тълковни (Вит Михалец), правописни (Милен Томов), неологични (Валентина Бонджолова, Божана Нишева, Йоанна Сагола-Сташковяк), етимологични (Александър Шапошников, Христина Дейкова), исторически (Елена Генералова, Татяна Илиева), двуезични (Асен Чаушев, Надежда Делева), лингвокултурологични (Вероника Катермина), терминологични (Катя Исса), валентни (Петя Осенова), речници на език на автор (Лариса Шестакова). Бяха разгледани също така аспекти от лексикографското представяне на различни езикови единици и явления: деминутиви (Цветанка Аврамова, Николай Паскалев), неопределителни местоимения (Яна